

Sredi polja.

Sredi polja širnega je mak obstal,
 sredi polja mak strmeč zatrepetal,
 sredi polja zašumeli klasi,
 ko zapel je Āve zvon na vasi.
 Sredi polja širnega obstal je kmet,
 sredi polja sklonjen molil je zavzet,
 sredi polja znoj mu lil raz čelo,
 polje pa je vse zazelenelo ...

Ivna.

E. S. THOMSON — DRAG. HUMEK:

Mačka s smetišča.

(Dalje.)

arovali in negovali so torej »Kraljico« in so bili polni hvale o njej. Ona se je pa po možnosti izogibala ljudem in psom, ker je videla v njih zaklete sovraige. Gorje je raslo v njej, in pogledi so ji pogosto uhajali preko visokih plotov na sosedna dvorišča, kjer je menda kraljevala svoboda. Ob vsej pazljivosti so kraljico često zalotili na smetišču, ki ji je edino zbu-jalo prijetne spomine na prejšnje zlate dni svobode in stradanja. In ko so nekega večera odvažali smeti, je uporabila lepo priliko in je utekla skozi odprta vežna vrata ven na ulico.

Bilo je v hiši za njo krika in vika. A to ni motilo mačke. V dolgih skokih beži po ulici, da čimprej uteče neljubemu božanju in redni hrani in s svilo opaženi košarici. Že jo pozdravljajo prijetne vonjave od pristanišča. Ona pa beži in beži. Tupatam se ustavi in posluhne. Najtišji šelest jo požene v nov beg. Ob pristanišču je. Pot ji je odprta na sever in na jug. Neznano hrepenenje ji pravi, da bi se obrnila proti jugu. Pot je dolga in muke polna. Skozi skladišča, preko visokih skladalnic blaga in ob globokih morskih zajedah dospe proti jutru v kraje, ki jo pozdravljajo kot znanci. In ko pozlati jutranje solnce neskončno morje mestnih streh, se splazi mačka vsa utepena in lačna in napol ohromela skozi znano luknjo v plotu na svoje dvorišče in v svoj zabo, kjer je nekda, uzrla svet. Njen svet!

Po dolgem in izdatnem počitku se napoti po svojem kraljestvu, da bi poživila spomine ali pravzaprav, da bi odkrila kaj užitnega. Tedaj jo izpazi Japov zamorec.

»Oh, gospod, gospod!« kliče zamorec svojega gospodarja, »vrnila se je naša »Kraljica«, pojdite in pogledjte!« Jap priteče in kliče muco z

najslajšimi imeni. Zamorec prav tako. Muci se pa neče novega ujetništva. Zato jo potegne preko zidu na sosedno dvorišče, da se umakne izkušnji.

Jap si je bil opomogel z izkupičkom za »Kraljico«! Nanovo je pobelil svojo prodajalnico in dokupil si je pet ali šest novih kletk s kanarčki. In sedaj se mu je nudila zopet izredna prilika. Ujel bi ubeglo mačko in jo vrnil proti bogati nagradi. Naslednje dni sta torej nastavljala z zamorcem kosce mesa, ribje glave ali podobno vado. Dolgo se je ogibala mačka nevarnosti. Sreča jo pa stara prijateljica lakota in jo pregovori, da se splazi v past, kjer je nastavlil zamorec vabljivo ribjo glavo. »Tresk!« se v tistem hipu zapre pokrov. Konec je bilo zlati svobodi.

V tem je iztaknil Jap v listih, da obljublja bogata gospoda petindvajset dolarjev njemu, ki bi našel in vrnil tako in tako mačko, ki je utekla. »Bogati« gospod Jap sicer ni mogel zase zahtevati darila. To bi bilo nedostojno. Pa je poslal zamorca z mačko h gospodi. Prav vseeno mu je bilo, če dobi zamorec obljubljene dolarje. Živela sta v toliki slogi in tovarištvu, da je bil zamorčev denar obenem Japov denar. Če tudi narobe, ne vem.

»Kraljico« so stražili odslej še strožje. Nje pa ni izmodrilo življenje. Čutila se je pri polni skledi v svetlih dvorinah nesrečnejšo kot kdaj poprej.

*

Pomlad! Tudi v mestu jo čutijo. Tudi mestni vrabci se takrat pretepajo na strešnih žlebovih in v obuličnih jarkih. Ponoči je čuti prijetno mačjo pesem po dvoriščih, in gospoda se seli iz mestnega zidovja na letovanje. Tudi gospoda, ki je kupila »Kraljico iz Afrike«, se je selila na kmete. Mucso so prav enostavno zaprli v košarico in so jo naložili k sebi na voz. »Želi si svobode in zraka«, so rekli; »obojega bo tam zunaj v izobilju. In privadi se, prav gotovo se privadi.« Tako so se tolažili, pa so jo vzeli s seboj.

In proti njeni volji! Zakaj tako potovanje ji je bilo največje zlo. Kdo bi se srečen vozil zaprt v košarici, če je prav opažena s svilo! Pa ta vožnja. Prosim! Najprej na vozu po gričevitem mestnem tlaku. Potem na železnico. Uh, ta železnica! Prav nič duha ni na njej, ki bi spominjal na smetišče. Pa kako strahotno piska, sika in bobni! Z železnice na parnik, ki vozi preko široke struge. No, tu je nekaj podobnega kakor doma v pristanišču. Ampak zatem zopet na železnico! Po dolgi vožnji prekladanje na voz. In potem zopet neprijetno guganje in suvanje po slabi deželni cesti. Naposled prihod v prav tujo hišo. Tfu!

Vsakdo v hiši je gledal, da bi ustregel visokemu gostu. A Kraljica je prezirala prav vse od kraja. Edinole debeli kuharici se je posrečilo, da si je priborila pri njej mrvico zaupanja. Bila je vsa polna lepih kuhinjskih duhov, ki so se zdeli mački prav domači. »Če si mačka liže šapice, ko pride prvič v hišo, tedaj tudi ostane.« Tako je modrovala stara ženica, pa je ujela mačko v predpasnik in ji je namazala šapice s slanino. To ni

bilo všeč Kraljici! Pa saj ji vsa hiša ni bila všeč! A ko jo je kuharica izpustila iz predpasnika, si je mačka vendarle oblizala šapice in je — ostala. Prav nič pa ni ugajalo gospodi, da se je držala Kraljica le bolj kuhinje in v kuhinji najbolj pomijnka.

To res ni bilo posebno lepo. Gospoda je bila pa naposled zadovoljna, da mačka ni več tako divja in samasvoja. Naučili so tudi pse, da so je puščali v miru. Tudi ni bilo vseokrog dečka, ki bi si bil upal zagnati kamen v plemenito žival. In hrane je bilo na kupe in vsega. Samo sreče ni hotelo biti. Želela si je muca nekaj, mnogo si je želela. Vedela le ni, kaj pravzaprav želi. Kaj tisto sveže mleko v beli skledici! Čemu stoji tam in se ji ponuja! To sploh mleko ni! Mleko je tisto, kar se ukrade iz pokritega lonca ali iz ročke! In kadar gospodari v želodcu lakota! Tam za hišo je sicer prav majčkeno smetišče, okroginokrog hiše pa veliko dvorišče. Pa kaj bi takemu dvorišču! Vse je ponesnaženo z gredicami in z belimi, rumenimi in rdečimi rožami. Tam zunaj pa obdelani vrtovi in njive in travniki. Kaj bi to mački, ki se je rodila na smetišču! Nič ni ostankov od jedi. Nikjer napol gnile ribje glave. Še psi in konji nimajo tu pravega duha. Sploh najnesrečnejši kraj na tej božji zemlji. Pregnanstvo! Puščoba! Pobegnila bi muca, prav gotovo bi pobegnila, ko bi ne bilo kuhinje in stare kuharice v njej in pomijnka.

Koncem poletja so pripeljali v hišo na kmetih velik zaboj. Ne vem, kaj je bilo v njem. Pa je tudi popolnoma postranska stvar. Menda je dolgo ležal na ladji ali v pristaniškem skladišču, zakaj mucin nosek je odkril na njem mnogo lepil vonjav. In to so bili spomini na prošle dni! Muco je kar zbolelo tam nekje pri srcu. Ali se ji je zopet zahotelo svobode? Tisti dan se je sporekla kuharica s hišno gospodo, pa je odšla iz službe. In zvečer tistega dne je hotel najmlajši sinček porednež navezati mački na rep prazen kovinski zabojček. Da bi tako lepo ropotalo! Pa sta zaropotala z mačko, ki je imela za take slučaje pripravljene prav ostre kremplje. Na dečkov krik je pritekla mamica. Mačka pa v beg! Pravijo, da beži pcdgana zmerom navzdol, pes naravnost po planem, mačka pa zmerom navzgor. Tako tudi preganjana »Kraljica«. Ušla je in se je varno skrila v podstrešju. Težak ji je bil današnji dan. Najprej spomini na dom, zatem odhod edine prijateljice in naposled taka neumestna šala.

Črna noč pokriva svet. Mački se vidi samo siva. Tiho se splazi na dvorišče in preko nepotrebnih gredic in neumnega, bodečega grmičevja ven na cesto. Kam? Domov, domov! Pa kod se pride domov? Gotovo po poti, ki so se vozili na pomlad po njej. In odkod so jo pripeljali takrat? Od vzhoda? Od zahoda? Cesta drži na obe plati. Vse živali imajo poseben čut za smer, ki jo je treba ubrati ob važnih prilikah. Tudi v mački je ta čut kaj dobro razvit. In čut je velel naši mački, naj krene po cesti proti zahodu. (Dalje.)

